

РЕШЕНИЕ

№ 755

гр. Варна, 13.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, X СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ивелина Владова

при участието на секретаря Славей Н. Янчева
като разгледа докладваното от Ивелина Владова Гражданско дело №
20223100100209 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по повод предявен от ищеца **ИЛ. М. М.** против **Прокуратурата на Р.България** иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от **50 000 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени психически болки и страдания, негативни душевни преживявания, дискомфорт, стрес притеснения, неспокойство, безсъние и други в резултат от повдигнатото срещу ищеца незаконно обвинение в извършването на престъпление, по което воденото срещу него наказателното производство по ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ при ОД на МВР – Варна, пр.преписка № 9258/2020г. по описа на РП-Варна, е завършило с прекратяване на наказателното производство, както и от факта на наложената му мярка за неотклонение – „Задържане под стража“ и „Подписка“, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 13.10.2021г. до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба ищецът твърди, че на 05.06.2020г. е бил задържан за 24 часа от органите на МВР на работното му място в Агрополихим-Девня, като задържането му било продължено до 72 часа с прокурорско постановление. По образуваното ДП № 229/2020г. ищецът бил привлечен в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл.152, ал.1, т.2 от НК и спрямо него била взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“ с определение на съда от 08.06.2020г. С определение от 12.06.2020г. по ВНЧД № 550/2020г. по описа на ВОС взетата мярка за неотклонение „Задържане под стража“ е отменена без да е взета друга такава.

На 04.07.2021г. бил повторно привлечен като обвиняем по ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ при ОД на МВР – Варна, пр.преписка № 9258/2020г. по описа на РП-Варна за извършени престъпления по чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК и по чл.144а, ал.1 от НК – закана за убийство на Г.А.М., задържан под стража по реда на ЗМВР, а на 07.07.2020г. спрямо него била взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“ по ЧНД № 2632/2020г. по описа на ВРС. С постановление на прокурор материалите по ДП № 229/2020г. били присъединени по ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ при ОД на МВР – Варна, което се водело за престъпление по чл.152, ал.1, т.2 от НК.

С постановление на прокурор по пр.пр.№ 9258/2020г. на РП-Варна от 31.08.2020г. била изменена мярката за неотклонение на ищеца от „Задържане под стража“ в „Подписка“. С постановление по същата преписка от 23.08.2021г. ДП № 269/2020г. било прекратено и влязло в сила на 13.10.2021г.

Излага, че проведеното срещу него наказателно преследване е продължило 14 месеца /от 05.06.2020г. до 23.08.2021г., взетата спрямо него мярка за неотклонение „Задържане под стража“ е продължила 67 дни /от 05.06.2020г. до 12.06.2020г. и от 04.07.2020г. до 31.08.2020г., а мярката „Подписка“ - около 1 година /от 31.08.2020г. до 23.08.2021г./.

Твърди, че в следствие на проведеното срещу него наказателно производство се е променил психичния му статус – от весел и жизнерадостен човек станал притеснен, несигурен, подтиснат затворен в себе си. Не можел да общува свободно с околните, прекратил контакти с близките си хора, не можел да спи и да се храни пълноценно, бил в непрекъснато състояние на тревожност. Зачестили случаите на повишено кръвно налягане и повишени стойности на кръвната захар, каквито до момента нямал. Наложило се да проведе консултация с психиатър, който констатирал симптоми на разстройство в адаптацията, тревожно-депресивен синдром с елементи на посттравматично стресово разстройство и предписал медикаментозно лечение. Посочва, че същите са влошили психическото му състояние, изпитвал страх и усещане за липса на справедливост, тъй като е обвинен в престъпление, което не е извършил.

Твърди, че наказателното преследване добило публичност както сред хората в квартала, в който живее, така и сред колегите му в Агрополихим-Девня, като голяма част от тях се отдръпнали от него възприемайки го като престъпник. Влошили се отношенията на работното му място като възникнали страхове от опетняване на името му в обществото, а също и отношенията със съпругата му Н.Д. Н.а, тъй като у нея се породили съмнения, че е насилник.

Моли съда да уважи предявения иск и да присъди претендираното обезщетение в размер на 50 000 лева за претърпените неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху него считано от 13.10.2021г. до окончателното им изплащане. Претендира и за присъждане на сторените по делото съдебно-деловодни разноски.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът Прокуратурата на Р.България, чрез Окръжна Прокуратура – Варна е депозирала писмен отговор, в който заявява становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск за заплащане на обезщетение за

причинени на ищеца неимуществени вреди.

Оспорва исквете по размер поради недоказаност и противоречие с принципите за справедливо обезщетяване на причинените вреди, които не са надвишили по интензитет и обем обичайните в подобни случаи, още повече че наказателното производство е приключило на фаза досъдебно производство.

Посочва, че мярката за неотклонение „Задържане под стража“ е взета със съдебен акт, поради което отговорността за неблагоприятното и въздействие върху ищеца не е само на Прокуратурата, както и че именно на ответника е била инициативата за изменението ѝ в най-леката - „Подписка“.

Излага, че до извършване на процесуално-следствени действия спрямо ищеца и до привличането му в качеството на обвиняем се е стигнало поради показанията на „пострадалата“ Г.М., че е изнасилена, проведената СМЕ и отказът на ищеца да даде показания, с което се е забавило разкриването на обективната истина. На това основание счита, че е приложима хипотезата на чл.5 от ЗОДОВ, при която е налице изключителна вина на пострадалия, поради което обезщетение не се дължи.

Оспорва ищецът да е претърпял вреди свързани с накърняване на доброто му име в обществото, поради това че Прокуратурата е съдействала за разгласяване на прекратеното срещу ищеца наказателно производство поради липса на престъпление.

Излага се, че досъдебното производство се е развило в разумен срок съобразен с фактическата и правна сложност на спора.

В съдебно заседание ищецът И.М., чрез процесуалния си представител поддържа предявеният иск и моли да бъде уважен. Твърди, че не е бездействал по време на наказателното преследване по образуваното досъдебно производство, а е давал обяснения, с което е съдействал за разкриване на обективната истина. Излага, че отговорността по повдигнатото обвинение на ищеца и произтеклите вреди от него е изцяло на прокуратурата, тъй като тя е ръководно решаващият орган във връзка със задържането. Моли за уважаване на предявения иск и за присъждане на сторените по делото съдебно-деловодни разноски.

Ответникът – Прокуратурата на Р.България, чрез представител на ВОП поддържа заявените в отговора на исквата молба оспорвания и възражения. Счита, че не е доказано, че претърпените от ищеца неимуществени вреди – безпокойство, безсъние и др. са в резултат именно на преживяното по време на задържането му в ареста. Посочва, че отговорността за задържането под стража на ищеца не е на прокуратурата, тъй като тя само правела искането, а съдът бил компетентният орган, който вземал мярката за неотклонение спрямо лицето. Посочва също, че след прекратяване на воденото срещу ищеца наказателно производство, прокуратурата е направила публично съобщение, с което е оповестила, че ищецът не е виновен по повдигнатото му обвинение, както и че срещу лицето, което го е набедило се води наказателно производство. Моли в случай на извод за основателност на предявения иск сумата на претендираното обезщетение да бъде намалена, тъй като ищецът с част от действията си е допринесъл за настъпване на вредите. Прави възражение за

прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение предвид липсата на фактическа и правна сложност на делото.

СЪДЪТ, след като взе предвид представените по делото доказателства – по отделно и в тяхната съвкупност, съобрази становищата на страните и нормативните актове, регламентиращи процесните отношения, намира за установено следното от **фактическа страна**:

На 05.06.2020г., с постановление за привличане на обвиняем на разследващ полицай ИЛ. М. М. е привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл.152, ал.1, т.2 от НК. На същия ден е задържан като обвиняем по ДП № 229/2020г. по описа на IV РПУ при ОД на МВР Варна и е проведен разпит на ищеца в качеството му на обвиняем.

В съдебно заседание проведено на 08.06.2020г. по ч.н.д.№ 2136/2020г. по описа на ВРС по отношение на ИЛ. М. М. е взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“. На 12.06.2020г. с протоколно определение по в.ч.н.д. № 550/2020г. по описа на ВОС взетата спрямо ищеца мярка за неотклонение задържане под стража е отменена и не е друга.

С постановление за задържане на основание чл.64, ал.2 от НПК на прокурор при ВРП от 04.07.2020г. ИЛ. М. М. е задържан за срок от 72 часа, считано от 04.07.2020г. до 07.07.2020г. в качеството на обвиняем по ДП № 269/2020г. по описа на Четвърто РУ на ОД-МВР-Варна в сектор Арести-Варна.

С постановление за привличане на обвиняем от 04.07.2020г. И.М. е привлечен повторно към наказателна отговорност като му е повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК и по чл.144а, ал.1 от НК. Във връзка с горното с определение от 07.07.2020г. по ч.н.д.№ 2632/2020г. по описа на ВРС спрямо И.М., в качеството му на обвиняем по ДП № 269/2020г. на IV РПУ при ОД на МВР Варна, е взета повторно мярка за неотклонение „Задържане под стража“. Мярката е потвърдена при проведения инстанционен контрол с определение от 15.07.2020г. по в.ч.н.д.№ 714/2020г. по описа на ВОС.

С постановление от 09.07.2020г. са обединени за общо разглеждане и разследване ДП № 229/2020г. по описа на IV РПУ при ОД на МВР Варна, пр.пр.№ 7655/2020г. на РП-Варна към ДП № 269/2020г. по описа на IV РПУ при ОД на МВР Варна, пр.пр.№ 9258/2020г. на РП-Варна.

С постановление от 31.08.2020г. на прокурор при РП-Варна е изменена взетата по отношение на обвиняемия ИЛ. М. М. мярка за неотклонение „Задържане под стража“ в полка такава - “Подписка“. Разпоредено е незабавното освобождаване на лицето от сектор „Арести“ в ОС „ИН“-Варна.

С постановление от 23.08.2021г. на прокурор при РП-Варна е прекратено наказателното производство по ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ-Варна при ОД на МВР-Варна, пр.пр.№ 9258/2020г. по описа на РП-Варна водено срещу ИЛ. М. М. за престъпление по чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК; за престъпление по чл.144а, ал.1 от НК; за престъпление по чл.144а, ал.1 от НК и за престъпление по чл.152, ал.1, т.2 от НК. Отменена е взетата по

отношение на И.М. мярка за неотклонение „Подписка“.

Видно от писмения отговор на РП-Варна /л.76/, постановлението от 23.08.2021г., с което е прекратено ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ-Варна при ОД на МВР-Варна, пр.пр. № 9258/2020г. по описа на РП-Варна е било връчено на ИЛ. М. М. на 26.08.2021г., а на Г.М. и М.М. – на 06.10.2021г. и срещу него не са постъпвали жалби.

Видно от представеното удостоверение за сключен граждански брак, ИЛ. М. М. и Н.Д. Н.а са сключили граждански брак на 01.10.1988г. в гр.Варна, за което е съставен акт за граждански брак № 1961.

Видно от представената разпечатка от сайта на Апелативна прокуратура-Варна /л.87/ там е публикувано прессъобщение за това, че РП-Варна е прекратила разследването срещу 55 годишен мъж, привлечен към наказателна отговорност за закана за убийство, както и системно следене на потърпевшата и нейния съпруг – престъпления по чл.144, ал.2 от НК, по чл.144а, ал.1 от НК и по чл.152, ал.1, т.2 от НК, за което И.М е бил привлечен в качеството на обвиняем. Посочено е също, че досъдебното производство е прекратено с постановление от август 2021г. и е отменена взетата спрямо И.М. мярка за неотклонение „подписка“. След прекратяването е образувано наказателно производство за набедяване на И.М от представящата се за жертва жена.

От заключението на проведената по делото Съдебно-психологична експертиза, поддържано в съдебно заседание от вещото лице Д.П. се установява, че по отношение на И.М. са налице данни за преживяна емоционално-психологична травма, която е следствие на образуваното наказателно производство, повдигнатите обвинения и взетите мерки за неотклонение срещу него, като същата е с продължителност – продължителността на воденото срещу него наказателно производство. Интензитетът на негативните преживявания е бил най-висок по време на задържането и престоя в ареста, след което психотравмата е преминала в посттравматично стресово разстройство, тревожно-депресивен синдром, а понастоящем е отшумяла, като се откриват само отделни симптоми на психичното разстройство изразяващи се в повишена тревожност и продължаващи нарушения на съня. На въпроси на страните вещото лице посочва, че преди началото на наказателното преследване срещу ищеца не са били налице подобни преживявания, поради което счита, че регистрираната в това число и актуална травматична симптоматика е резултат на преживяното по повод повдигнатите му обвинения, като влияние безспорно оказват и евентуалните негативни и стресови преживявания, с които се сблъсква човек в ежедневието си. Вещото лице заключава, че понастоящем функционирането на ищеца е възстановено в значителна степен, като това се дължи както на факта, че като личност той не е психогенен тип и е развил успешни стратегии за справяне в такива ситуации, така също и на подкрепата на семейството му. Посочва също, че за отшумяване и на остатъчните симптоми на психотравмата не е необходимо провеждане на медикаментозна терапия.

В хода на производството са събрани и гласни доказателства чрез разпит на свидетелите М.И.М. и П.И. М..

И двамата свидетели – съответно син и дъщеря на ищеца излагат, че след задържането на баща им през м.06.2020г. от полицията по обвинение за извършено престъпление, той много се променил – затворил се в себе си, станал асоциален, започнал да сънува кошмари и да заеква, като до този момент нямал говорен дефект. Станал по-плачлив и чувствителен. Изпитвал страх да не загуби семейството си – съпругата му да не го напусне и децата да не го изоставят. Никой от семейството не повярвал, че И. е извършил насилие и престъпление, но майка им-съпругата на ищеца била много огорчена от изневярата на съпруга си. Станала по-хладна, защото се чувствала „предадена от другарчето“. Когато го посещавали в ареста за свиждания, И. винаги питал как е съпругата му и какво казва. Другото му основно притеснение било да не загуби работата си и да го уволнят, тъй като му предстояло пенсиониране. Някой от колегите му се шегували и заяждали с него, а шефовете имали намерение да го освободят от работа, тъй като не се знаело до кога ще бъде задържан.

Преди началото на наказателното производство И. обичал да кара колело, да ходи на плаж, но след това спрял да го прави. След ареста хората от квартала, в който живеели често шушукали за случилото се след като го видели някъде, тъй като новините за обвинението му излезли в много интернет сайтове. Случвало се дори съседите да избягват да се качват в асансьора заедно с И.. Когато излязъл от ареста И. споделил на сина си, че е обмислял да се самоубие във връзка с обвинението, което му повдигнали. Изпитвал страх, когато се прибира у дома, за да не види патрулната полицейска кола пред входа на блока и да го арестуват, тъй като това вече се било случило два пъти. По тази причина често бил посрещан от сина си след края на работния ден. По време на висиящността на наказателното производство нямал апетит, не се хранел добре в следствие на което отслабнал много. Оплаквал се, че от тъмнината в арестантската кИ. отслабнало и зрението му.

След освобождаването от ареста започнал да употребява повече алкохол, отколкото преди, тъй като търсел утеха в него. Станал по-бавен, не бил „същия човек“, няма живец. Не виждал стимул дори в малката си внучка и все повтарял през какво е преминал. Потърсил дори психологическа помощ, започнал да приема и лекарства за сън. След края на наказателното производство започнал да се възстановява, станал по-спокоен, започнал да се храни, поизчистил се и проблемът със заекването. Продължавал да ходи на работа. Отношенията между И. и съпругата му не били възстановени напълно, а на И. му тежала хладината на съпругата му.

Предвид така установеното от фактическа обстановка, съдът прави следните изводи от **правна страна**:

Изложената в исковата молба фактическа обстановка, твърденията на ищеца и формулирания въз основа на тях петитум на исковата претенция обуславят извод за предявен иск с правно основание чл. 2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ. Съгласно разпоредбата на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, Държавата отговаря за вредите причинени на граждани от органи на следствието, прокуратурата и съда при повдигнато обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство

бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано. Искът е предявен срещу Прокуратурата на Република България, която действа като процесуален субституент на държавата. При преценката на претърпените от ищеца вреди следва да се има предвид, че отговорността на прокуратурата е обективна и се носи независимо дали вредите от увреждащите актове са причинени виновно от длъжностни лица, както и това, че отговорността ѝ обхваща вредите, които са в пряка причинно-следствена връзка с увреждащото действие.

В настоящия случай твърденията на ищеца са за претърпени неимуществени вреди в следствие на това, че срещу него е повдигнато и поддържано обвинение за извършени престъпления завършило с постановление за прекратяване. В периода от привличането на ищеца като обвиняем по първото повдигнато му обвинение по чл.152, ал.1, т.2 от НК на 05.06.2020г. до постановлението за прекратяване на досъдебното производство по всички повдигнатите обвинения на 23.08.2021г. на ВРП е изминала 1г. и почти 3 месеца, през които наказателното производство спрямо ищеца не е навлязло в съдебната си фаза.

По време на производството, за период от 67 дни – от 05.06.2020г. до 12.06.2020г. и от 04.07.2020г. до 31.08.2020г. спрямо ищеца е действала мярка за неотклонение „Задържане под стража“, а за период от почти една година /от 31.08.2020г. до 23.08.2021г./ - мярка за неотклонение „Подписка“.

Основанието за ангажиране на отговорността на държавата е обективният факт, че спрямо лицето е било образувано наказателно производство, то е било привлечено в качеството му на обвиняем, като му е повдигнато обвинение за извършване на престъпление по НК, а в следствие наказателното производство е било прекратено. По Закона за отговорността на държавата за вреди /ЗОДОВ/ незаконосъобразността се разглежда на плоскостта на крайния резултат от наказателното производство. Обвинението в престъпление е винаги неоснователно /незаконно/, когато наказателното преследване срещу обвиняемият е прекратено поради недоказаност на извършеното престъпление, както и в хипотеза на постановена оправдателна присъда досежно фактът дали е извършено престъпление и авторството му.

Съдът след запознаване с всички събрани по делото доказателства намира, че са налице всички елементи от фактическия състав на цитираната разпоредба, а именно – привличане в качеството му на обвиняем и повдигнато обвинение на ищеца за извършени престъпления, включително и вземане на мярка за неотклонение и постановено прекратяване на наказателното производство с постановление на прокурор. В случая постановлението за прекратяването на досъдебното производство по повдигнатото срещу И.М. обвинение е влязло в законна сила на 14.10.2021г., след надлежното уведомяване на всички участници в него и след изтичане на 7-дневения срок за обжалване пред съд /чл.243, ал.4 от НПК/.

Липсата на основание за повдигане на обвинение на ищеца по цитираните състави на НК /чл.152, ал.1, т.2 от НК; чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК и чл.144а, ал.1 от НК/, доколкото производството по тях е било прекратено от самата прокуратура, обуславя извод за незаконосъобразност и на взетите по отношение на него мерки за неотклонение „задържане под стража“ и „подписка“. Тук следва да се има предвид, че с оглед тежестта на обвинението за период от 67 дни спрямо ищеца е взета най-тежката мярка за неотклонение, което е довело до временно ограничаване на правото му на свободно предвижване, на възможността му за полагане на труд, както и поддържане на ежедневните дейности и задължения.

В случая от ангажираните по делото доказателства – гласни и експертното заключение на вещото лице се установяват настъпили за ищеца неимуществени вреди, които са в пряка причинно следствена връзка с проведеното срещу него наказателно производство, а именно претърпени душевни болки и страдания и психическо напрежение в периода от принудителното му задържане под стража до прекратяване на воденото срещу него наказателно преследване.

Безспорно повдигането на обвинение за извършване на престъпление срещу ищеца, при това такова срещу половата неприкосновеност и приобщаването му към криминалния контингент, без данни за предходни криминални прояви и с чисто съдебно минало, е достатъчно сериозен стресогенен фактор, който е в състояние да причини негативни преживявания от твърдения вид.

Повдигнатото обвинение и съпътстващото го ограничаване на проявните форми на свободата – предвижване, избор на място на живот, храна, контакти, труд и други ежедневни занимания се е отразило на себеусещането му за чест и достойнство и е довело до пораждаване на чувството за срам /пред близки, пред деца и съпруга, съседи и приятели/, страх от евентуално налагане на наказание, с което ще бъде лишен от свобода, както и опасения за разрушаване на семейството /изоставяне от деца и съпруга/ и загуба на работа.

В този смисъл са показанията на разпитаните в хода на производството свидетели – децата на ищеца М. и П. М., които посочват, че по време на задържането на баща им в ареста, а и след това до прекратяване на воденото срещу него наказателно производство, в продължение на около година ищецът станал затворен и ограничил социалните си контакти, спрял да излиза, да кара колело, изпитвал страх и срам от това, че съгражданите му го мислят за изнасилвач, нарушил хранителните си навици, в следствие на което отслабнал драстично, страдал от безсъние, породил се несъществуващ до този момент говорен дефект-закване. Изпитвал стрес и страх от ситуации, при които вижда пред дома си полицейски автомобил, с който може да бъде отведен и да му бъде повдигнато ново обвинение.

Установи се пак от ангажираните гласни доказателства, че е настъпила промяна в обществените нагласи към ищеца от хората в квартала, в който живее и съседите, които го познават във връзка с повдигнатото му обвинение – те избягвали непосредствения контакт с него, заобикаляли го, шушукали зад гърба му и дори избягвали да ползват асансьора заедно

с него.

Не се установи какъв и колко широк е бил социалният кръг на ищеца извън семейството му – колко и какви са били приятелите му, колеги от работа и т.нат., за да се отчете евентуално настъпила промяна в него, но показателно в случая е, че ищецът е бил задържан с белезници и отведен от местоработата му, което е станало достояние на колегите му. Следва обаче да се отчете също, че ищецът е продължил да полага труд на същото работно място /въпреки опасенията му, че може да бъде уволнен/, в същия колектив, в който понякога се шегували с него по повод случилото се, „тъй като били мъже“ /св.М./, не и без съдействието на самия ищец, който видно от показанията на разпитани в досъдебното производство негови колеги, им е споделял за отношенията си с жената, по повод на която му е било повдигнато обвинение.

Ищецът е претърпял твърдените стрес, безпокойство, тревожност, подтиснатост, депресивност, нарушения на съня и говора явяващи се следствие на проведеното срещу него наказателно преследване, като интензитетът на негативните преживявания е бил завишен в периода на задържането му под стража и престоя в ареста, а с течение на времето е намалявал до степен понастоящем да са налице само отделни елементи от преживяната психотравма, а именно повишената тревожност и нарушенията в съня, преодоляването на които според вещото лице не налага медикаментозно лечение. Събитията в живота на ищеца И.М. след м.06.2020г. – повдигнато обвинение в извършено престъпление, задържане под стража, последващо социално самоизолиране са катализирали тревожни състояния у него и са провокирали проявленията на стрес, нервност и емоционална лабилност /“плачливост“/ и депресивност, за които свидетелстват разпитаните свидетели и в какъвто смисъл е заключението на вещото лице по Съдебно-психиатрична експертиза. Тези психосоматични състояния на ищеца са логична стресова реакция на организма, която обаче не се установи да е отключила трайно и/или непреодолимо психично или соматично заболяване. Във времето на висиящността на наказателното производство ищецът е преживял остра стресова реакция в първите няколко дни от задържането му и разстройство в адаптацията с тревожно-депресивен синдром в месеците след това. Налице е пряка причинно-следствена връзка между констатираните след началото на досъдебното производство симптоми – нервност, тревожност, страх неприятни усещания, безсъние, придобит говорен дефект, социална изолация и др. от провежданите под контрола на Прокуратурата процесуално-следствени действия.

Не се установи по категоричен начин извън доказани психичен дискомфорт при ищеца да е настъпило сериозно увреждане на здравето му, което да е свързано с наказателното производство в това число трайно повишено кръвно налягане, повишени стойности на кръвната захар общо увреждане на зрението му и др.

Не обуславя извод за по-висок размер на обезщетението доказаният със свидетелските показания факт на охладнелите отношения между ищеца и съпругата му във времето след началото на наказателното производство. Макар в исковата и уточняващата молби да се твърди, че влошаване на отношенията между съпрузите е настъпила поради

това, че той е обвинен в насилствени действия спрямо друга жена и за закани за убийство, свидетелите посочват по категоричен начин, че проблемът бил изневярата на баща им, а не това че е обвинен за насилие – „Тя не вярваше, че той е извършил престъпление и насилие....Нея я заболя от изневярата..“, „Фактът на изневярата я стресира“ /св.М./; „...В един момент се почувства предадена, че е погледнал настрана....Чувстваше се предадена от другарчето“ /св.М./. Свидетелката посочва също, че отношенията между родителите й понастоящем са подобрени. Т.е негативните преживявания, които ищецът преживява във връзка с охлаждане на отношенията със съпругата му са следствие на собственото му решение да има интимни отношения с друга жена, станали нейно достояние, а не на действия на прокуратурата, за които да носи отговорност.

При формиране на изводите си досежно размера на дължимото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди съдът съблюдава трайно установената съдебна практика – ППВС № 4/23.12.1968г. и ТР № 3/22.04.2005г. на ОСГК на ВКС, както и във формираната по реда на чл.290 от ГПК практика на ВКС по приложението на чл.52 от ЗЗД, съгласно която понятието "справедливост" по смисъла на чл.52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид при определяне на обезщетението за неимуществени вреди - вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него, тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, дали ищецът е оправдан, респ. - наказателното производство е прекратено по всички обвинения или по част от тях, продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, дали е взета и вида на взетата мярка за неотклонение; както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца - има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ се определя глобално - за всички претърпени неимуществени вреди от този деликт и в този смисъл размерът на паричното обезщетение следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди.

В случая от ангажираните по делото доказателства се установяват настъпили за ищеца неимуществени вреди, които са в пряка причинно следствена връзка с проведеното срещу него наказателно производство, а именно претърпян психически стрес, душевни болки, страдания свързани с накърненото чувство за неприкосновеност, страхове свързани с неблагоприятните последици, които повдигнатото обвинение би оказало върху него, неудобства свързани с третирането му като обвиняемо за извършване на тежко престъпление

лице, поява на тревожност и неприятни преживявания свързани с изпитвания срам в рамките на населено място /квартал/, в което живее преди и след повдигането на обвинението.

Срещу И.М. е било повдигнато обвинение за тежко престъпление предвиждащо наказание лишаване от свобода, производството по което е продължило около 1 година и 3 месеца, от които 67 дни са прекарани в арест в следствие на наложена мярка за неотклонение. Тези факти отнесени към човек на възрастта на ищеца – на 55г., с чисто съдебно минало, без досег с държавната наказателна репресия, с трудова, социална и семейна ангажираност, както и с преживяната психотравма, последици от която са все още актуални, са все обстоятелства обуславящи по-висок размер на дължимото обезщетение за обезвреда на претърпените неимуществени вреди.

Едновременно с това не се установи чрез надлежни доказателства повдигането на обвинение на ищеца да е станало широко обществено достояние чрез използване на електронни медии и публикации, което да е дало своя отзвук по отношение възможността му да полага труд, да функционира в обичайната си среда, не се е отразило на личния, брачния и семейния му живот – членовете на семейството му го подкрепят и не са допуснали у тях да се породи съмнение за това, че е извършил престъплението, в което е обвинен. Както бе посочено по-горе съдът приема, че охладнелите временно отношения със съпругата му са следствие не на действията на прокуратурата, а на решението на ищеца да поддържа извънбрачна връзка. Подобро е понастоящем както общото физическо, така и психическо състояние на ищеца - той „се повъзстановил, станал по-спокоен....стресът не бил отминал изцяло, но не бил постоянен и ежесекунден.“ /св.М./; „Факт е, че ищецът се възстановява“ /в.л.П./. Отделно от това се установи, че Прокуратурата е оповестила публично чрез прессъобщение, че наказателното производство по повдигнатите срещу ищеца обвинения са прекратени, както и че срещу лицето дало повод за тях е повдигнато обвинение за набеждаване.

С оглед на всичко изложено съдът намира, че общото обезщетение за всички доказано претърпените неимуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка с воденото срещу ищеца и прекратено наказателно производство е в размер на общо 8000 лева, който е достатъчен за репарирането им в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на настоящия случай. За разликата до пълният претендиран размер от 50 000 лева исквата претенция следва да бъде отхвърлена като неоснователна. Не се установиха предпоставките на чл.5 от ЗОДОВ за изключителната вина на пострадалия, при което да отпадне правото му на обезщетение за претърпените вреди.

Съдът формира извод за неоснователност на претенцията за над 8000 лева до пълния претендиран размер от 50 000 лева отчитайки, че проведеното наказателно производство не е било с висока интензивност на държавна репресия – същото е прекратено по отношение на ищеца преди навлизане в съдебната фаза и без негативните преживявания, които всеки подсъдим изпитва при очакване на присъда. Както бе посочено взетата мярка за неотклонение – „задържане под стража“ е действала ограничено /малко повече от 2 месеца/ и не се е отразила крайно тежко върху психиката на ищеца, предвид на това, че същият не е

психогенен тип, съгласно заключението по СПЕ и е намерил свои механизми за справяне със ситуацията. Не се установи качествена промяна в начина на живот на ищеца, трудовата ангажираност, семейната среда, здравословното състояние.

Съобразно направеното искане сумата следва да бъде присъдена ведно със законната лихва върху нея, която на основание чл.84, ал.3 от ЗЗД се дължи от деня на непозволеното увреждане, което за неимуществените вреди е от датата на влизане в сила на постановлението, с което се слага край на наказателното преследване спрямо ищеца /т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК/. В случая постановлението за прекратяване на наказателното производство е влязло в сила на 14.10.2021г., поради което лихвата за забава следва да бъде присъдена от тази дата, а не от посочената от ищеца – 13.10.2021г. /последният ден от срока за обжалване/.

Ищецът е направил искане за присъждане на сторените по делото съдебно-деловодни разноски, като съобразно изхода на спора такива му се следват. Съгласно разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, ответникът в производството следва да заплати на ищеца в пълен размер направените разноски и внесената държавна такса, а възнаграждението за един адвокат – съразмерно с уважената част от иска. По делото са представени доказателства за заплащане на разноски в размер на общо 312,25 лева – държавна такса и депозити за вещи лица, които на основание чл.78, ал.1 от ГПК следва да бъдат присъдени в тежест на ответника. В полза на ищеца следва да бъдат присъдени и разноски за заплатено адвокатско възнаграждение съобразно уважената част от иска. На това основание съдът присъжда сумата от 324,80 лева – адвокатско възнаграждение от общо претендираното 2030 лева, което не е прекомерно, а е в минимално дължимият размер определен по чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. "Витоша" № 2 **ДА ЗАПЛАТИ НА ИЛ. М. М.**, ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. "П. м." бл. **, ап. ** сумата от **8000 /осем хиляди/ лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени психически болки и страдания, негативни душевни преживявания, дискомфорт, стрес притеснения, неспокойство, безсъние и други в резултат от повдигнатото срещу ищеца незаконно обвинение в извършването на престъпление, по което воденото срещу него наказателното производство по ДП № 269/2020г. по описа на 4 РПУ при ОД на МВР – Варна, пр.преписка № 9258/2020г. по описа на РП-Варна, е завършило с прекратяване на наказателното производство, както и от факта на наложената му мярка за неотклонение – „Задържане под стража“ и „Подписка“, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 14.10.2021г. до окончателното ѝ изплащане, **КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 8000 лева до пълния претендиран размер на 50000 лева,

на основание **чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ.**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. "Витоша" № 2 **ДА ЗАПЛАТИ НА ИЛ. М. М.,** ЕГН *****, с адрес: гр.Варна, ул.“П. м.“ бл.**, ап.** сумата от **637,05** /шестстотин тридесет и седем и 0,05/ лева – сторени от ищеца съдебно-деловодни разноси съразмерно уважената част от исковете, **на основание чл.78, ал.1 от ГПК.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски Апелативен съд, в двуседмичен срок от получаване на съобщението от страните, че е изготвено и обявено.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____